

Vi tror på Norge

Taler

Erna Solberg

Dato

14 mai 2021

Sted

www.hoyre.no

Omstendigheter

Høyres landsmøte (digitalt)

1 Kjære landsmøte,

Ute har våren kommet for fullt.

5 Snø og kulde holder ikke lenger tilbake livet som har ligget i dvale.

Solen baner vei for en ny vår og en ny sommer.

Solen baner vei også for oss mennesker.

10

Varmen og vaksinene tvinger viruset på retur.

Kafeer, restauranter, kulturtilbud og turistvirksomheter våkner sakte, men sikkert til liv igjen.

15

Butikker åpner. Studentene slipper inn på forelesninger igjen. Bestemor og bestefar kan endelig få en klem igjen.

Det varmer like mye som solen på en vårdag.

20

Vi ser enden på koronapandemien nå.

Mye kunne vært håndtert bedre, men resultatene taler for seg.

25 I Norge har en tredel mistet livet sammenlignet med Danmark.

En tidel sammenlignet med Sverige.

30 En fjortendedel sammenlignet med England.

Vi har lykkes bedre med å beskytte våre eldre og sårbare enn de aller fleste andre land.

35 Lave smittetall og kraftfulle tiltak over statsbudsjettet har også gjort at vår økonomi har klart seg bedre.

Dette skal vi være stolte av.

40 Pandemien har likevel hatt sin pris.

Flere har blitt ensomme.

For noen har det ført til psykiske problemer.

45

Mye løser seg når vi tar hverdagen tilbake.

Allerede før pandemien så vi økte psykiske problemer blant unge.

50 De vil være der etter pandemien også.

Det kan være den unge gutten som er redd for å fortelle at han liker andre gutter.

55 Jenta som tror at hun må slanke seg for å være verdt noe.

Han som aldri blir kalt inn til jobbintervju fordi navnet ikke klinger norsk.

60 Eller hun som ikke klarer å leve opp til andres forventninger i idrett, skole og i privatlivet.

Kjære landsmøte,

65 Alle trenger å få leve sine liv etter egne forventninger. Ikke alle andres. Og få anerkjennelse for det.

Jeg tar dette opp fordi det å inkludere flere i vårt samfunn, blir stadig viktigere.

70 Utenforskap rammer den enkelte og koster samfunnet dyrt.

Som politikere tyr vi ofte til handlingsplaner. Bevilger penger. Lager lover. Men ikke alle utfordringer kan løses bare med det.

75 Ekte inkludering krever at vi legger bort fordommer og strekker ut en hånd.

I Høyre kjenner alle Jo Benkows ord: «Jeg velger Høyre, fordi det er det partiet som best sikrer meg retten til å være annerledes».

80 Hva som er annerledes og hvem som er annerledes, forandrer seg over tid.

Men én ting ligger fast: Det er vår toleranse for annerledeshet som setter mennesker fri.

85 Nå skal visst alle helst være vanlige.

Jeg er mer opptatt av å få frem at vi alle er uvanlige. At hver enkelt er unik.

90 Både de som klarer seg godt i vårt samfunn og de som har trådt feil. De som har mørk hudfarge og de som har lys. De som liker å treffe andre på fest og de som liker å game.

Vår jobb er å skape det Norge som aksepterer deg sånn som du er. Som gir deg en ny sjanse når du trenger det. Et Norge med muligheter for alle.

95

La oss huske det og gjøre Jo Benkow stolt.

Høyre skal fortsette å kjempe for friheten og retten til å være annerledes.

100 *

Kjære venner,

Det siste året har Norge omstilt seg i hurtigtogs fart.

105

Skolene har lagt om undervisningen. Møter har blitt digitale. Bedrifter har funnet nye markeder.

110 Denne kreativiteten, skapertrangen og kraften til å omstille må vi ta vare på.

De kommende tiårene vil den viktigste utfordringen for Norge være å skape nok nye arbeidsplasser i private bedrifter.

115 Da gjelder det å ha en politikk som fremmer nyskaping, innovasjon og gründerskap, slik at mange kan utvikle, satse og lykkes.

Det siste året har vi vist at vi kan.

120 Nye bedrifter skyter opp overalt.

Og små bedrifter vokser til.

125 Gründerbedriften Autostore ble nylig verdsatt til 65 milliarder kroner. De har Corporate Headquarters i Vindafjord. Visste dere at de har levert robotene som håndterer kontantene i hvelvet til den russiske sentralbanken?

Da jeg i 2018 var i Japan, besøkte jeg et varehus hvor disse robotene var installert.

130

Da tenkte jeg at hvis du kan selge roboter fra Vindafjord til japanere, da er alt mulig i Norge.

135 Nylig var jeg på digitalt besøk hos Alginor. De jobber med å utnytte tang til mat, landbruk, kjemikalier og mye annet.

Bergen Carbon Solutions lager nanofibre fra CO₂. Nylig sendte de sin første leveranse til en kunde i Japan.

140 Eksemplene er mange. Og i mange bransjer. Se her. Sonja Djønné er gründer og Høyre-medlem.

[FILM]

Sonjas bedrift trenger gode rammebetingelser som treffer alle. Ikke bare politikere som skal plukke vinnernæringer.

I 2020 og 2021 har det vært hele 97 børsnoteringer.

150

Det er imponerende.

Kreativiteten er fantastisk.

155 Viljen og evnen til å investere i nye, private arbeidsplasser er høy.

Vår jobb blir å sørge for at dette fortsetter.

Og pandemien har gjort dette enda viktigere.

160

Med to hundre tusen mennesker utenfor arbeidslivet, må det å skape jobber fremover være prioritert nummer en.

165

Selv om mange kan åpne dørene igjen snart, vil noen arbeidsplasser gå tapt. Det har vært krevende for mange.

Og når arbeid er jobb nummer en, så er det ett parti som kjenner bedriftene, og som har en virkelig næringsvennlig og jobbskapende politikk, og det er Høyre.

170

Vi ser at de nye bedriftene som kommer på børs, satser innen fornybar energi, digitalisering, helse og sjømat.

I klimaplanen regjeringen har laget tar vi markedet i bruk i kampen mot farlige klimaendringer.

175

Dermed vris menneskelig skaperkraft, kunnskap, ideer og engasjement, mot det som er grønt.

180

Økt pris på utslipp av klimagasser gjør at det hver dag tas mange små beslutninger som er bra for klimaet. Summen av dem har en enorm kraft som langt overgår enhver politisk handlingsplan.

Den nødvendige kampen mot klimaendringene gjør at Norge er i endring.

185

Dette er å forandre for å bevare.

Kjære landsmøte,

190 Høyre har vist at en offensiv klimapolitikk lar seg forene med fortsatt utvikling, økt levestandard, flere jobber og bedre velferd.

Løftene våre om at Norge skal nå våre klimamål har ikke lagt noen demper på gründere og industribyggere.

195

Tvert imot.

Forutsigbarheten gir trygghet for investeringer.

200 Det spirer og gror overalt.

Dette har ikke kommet av seg selv.

Regjeringens klimapolitikk har vært viktig, selvfølgelig.

205

Men også vår havsatsing.

Satsingen på grønn skipsfart.

210 På hydrogen.

Løftet vi har gitt forskning og utvikling.

Flere studieplasser og styrking av fagskolene.

215

En massiv utbygging av infrastruktur.

En skattepolitikk som gjør det mer lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser.

220 Vern om EØS-avtalen og vår tilgang til internasjonale markeder.

Skal vi få utslippene ned og bygge velferdssamfunnet videre, så er det ikke ett

225 virkemiddel som må til. Eller to. Det er summen, eller som jeg ville sagt,
helheten, som avgjør.

Bedrifter med underskudd investerer verken i nye arbeidsplasser eller grønn teknologi.

230 Vi har fått til mye. Vår politikk har fått flere i jobb. Og gjort Norge bedre rustet.
Nå vil vi videre.

Omstilling er nødvendig. Men omstilling skaper også usikkerhet og utrygghet.

235 Det er forståelig.

For den enkelte kan det bety at den trygge arbeidsplassen forsvinner. At utdanningen din blir irrelevant.

240 Fremover må vi sørge for at kompetansen i arbeidsstyrken matcher behovet i de nye jobbene.

Det er den aller beste måten vi kan bekjempe fattigdom og å bevare et samfunn med små forskjeller.

245

De færreste kan lenger forvente at grunnutdanningen står seg til man blir pensjonist.

250 Tilgang til oppdatert og relevant kompetanse hele livet blir nøkkelen for at hver enkelt av oss kan oppleve muligheter, frihet og trygghet.

Og for at nye bedrifter og jobber kan vokse.

255 I regjering har Høyre tatt initiativ til det som kalles treparts bransjeprogram i tett samarbeid med partene i arbeidslivet.

Målet er at ansatte, permitterte og ledige i bransjer med særlig behov for omstilling, får nødvendig kompetanse til å mestre endringene.

260 Foreløpig har vi etablert programmer blant annet for industri, byggenæringen og kommunal helse- og omsorg.

265 I neste periode vil Høyre fortløpende etablere bransjeprogram for alle bransjer som utsettes for omstilling og digitalisering.

Det skal ikke være slik at noen blir stående igjen når teknologien og samfunnsutviklingen raser videre.

270 Kjære landsmøte,

Vi skal stå ved vårt løfte fra kompetansereformen: Ingen skal gå ut på dato i vårt arbeidsliv.

275 I landsmøtetalen min i fjor varslet jeg en storsatsing på hydrogen fremover.

Etter det har vi sett en veldig satsing på hydrogen fra næringslivet.

280 Men det er ikke bare på dette området Norge har fordeler som vi bør utnytte bedre.

Norge har kommet langt innen digitalisering. Både i offentlig og privat sektor.

285 Digitalisering gir en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Ressurser frigjøres til helse, utdanning, infrastruktur og forsvar.

Det er vinn-vinn.

290 Spørsmålet er om vi kan få digitalisering til også å bli næringsutvikling og nye arbeidsplasser.

Da blir det vinn-vinn-vinn.

295 Mange land ligger etter oss når det gjelder digitalisering. Når de begynner å etterspørre digitale løsninger, utgjør det en enorm mulighet for norsk verdiskaping og arbeidsplasser.

Skal vi utnytte det, må vi tenke smart.

300 Særlig når det offentlige digitaliserer.

Jeg vil derfor i dag varsle at Høyre i neste periode vil ta initiativ til et eksportløft for IKT-næringen.

305

Vi vil se på hvordan offentlige IKT-prosjekter kan bidra til økt kompetanse og mer eksport.

310

Mulighet for å skape varige private arbeidsplasser må være med i betraktningen når det offentlige vurderer om IKT-prosjekter skal utvikles i egenregi eller i markedet.

315

Eksportløftet må også handle om kompetanse. Både nok grunnutdanning og relevante videreutdanning.

320

Vi vil utarbeide og gjennomføre eksportløftet i nært samarbeid med næringen.

Dette er gode kompetansearbeidsplasser med høy verdiskaping og som kan utføres uansett hvor i landet du holder til.

325

Slike jobber vil Høyre ha flere av.

Før pandemien rammet oss, klarte vi å snu ni års nedgang i sysselsettingsandelen til oppgang.

330

I 2019 alene ble det over 30 000 flere jobber i privat sektor.

Nå skal vi klare det igjen.

Da trenger vi en mer næringsvennlig politikk, ikke en mer næringsfiendtlig politikk.

335

Norge trenger en regjering som forstår at om lag halvparten av de sysselsatte i privat sektor jobber i små og mellomstore bedrifter.

At den typiske distriktsarbeidsplassen er en liten, privat bedrift, ikke en stor statseid virksomhet.

En regjering som forstår verdien av aktive, lokale eiere.

Som forstår viktigheten av tilgangen på privat kapital.

Betydningen av mylderet og mangfoldet av småbedrifter over hele landet.

345

Som vil støtte opp om EØS-avtalen, ikke svekke den.

Som forstår at verdier må skapes før de kan fordeles.

350 Kjære landsmøte,

Aldri har det vært større behov for Høyres næringsvennlige og jobbskapende politikk enn nå.

355

*

Kunnskap skaper muligheter for alle.

360

En god skole med vekt på mestring, kvalitet og kunnskap gir hver enkelt mulighet til å stå på egne ben og utnytte sine evner til det fulle.

En god skole er aller viktigst for de som har mindre støtte hjemmefra.

Kunnskap er billetten til en klassereise.

365

Høyre leverte Kunnskapsløftet da Kristin Clemet var kunnskapsminister. Lærerløftet da Torbjørn var kunnskapsminister. Satsingen på tidlig innsats og fagfornyelsen da Jan Tore var kunnskapsminister. Nå behandler Stortinget fullføringsreformen for videregående opplæring, levert av Guri Melby.

370

Men hvis elevene skal lære, så må de jo først møte opp. Nå skal dere få møte Else-Birgitte Roscher-Nielsen. Hun har vært ambulerende rektor ved Oslo-skoler med særlige utfordringer.

375 [FILM]

Vi har brukt milliarder på lærernes kompetanse. For vi vet at en kompetent og motivert lærer er det viktigste for elevenes læring. Da må vi sikre at eleven sitter i

380 klasserommet. Skolen er viktigst for den enkelte elev. Og den er viktig for resten av samfunnet.

Mangeårig satsing på kunnskap har gitt resultater.

385 De årene vi har sittet i regjering har andelen som fullfører videregående opplæring økt fra 72 til 78 prosent¹. Justert for kullstørrelse tilsvarer det 4 000 ungdommer.

Hvert år kommer altså 4 000 flere ungdommer ut av videregående opplæring
390 med et papir og kunnskap som kan brukes i arbeidslivet eller til videre studier.

Det er fantastisk.

Nå må vi videre.

395

Fortsatt er det en av fem som ikke fullfører.

Fullføringsreformen er ett viktig svar.

400 Den er et farvel til A4-skolen.

Flere skal få nye sjanser til å fullføre.

Flere skal få lære plass.

405

Det skal bli mulig å ta flere fagbrev.

Ja, det er en reform som vil skape muligheter for alle.

410 Dette landsmøtet inviteres til å ta beslutning om å gjennomføre en reform av ungdomsskoletrinnet.

Svake ferdigheter fra ungdomsskolen er en av de viktigste årsakene til frafall i videregående opplæring.

415

I dagens ungdomsskole faller elevenes motivasjon og følelsen av mestring.

420 Høyre vil derfor gjennomføre en helhetlig ungdomsskolereform som tar sikte på
å øke læring, trivsel og motivasjon i ungdomsskolen.

Vi må se på fagsammensettingen på nytt.

425 Innføre obligatorisk yrkesfaglig valgfag for elevene på lik linje med språkfag.

Oppfølgingsplikt for skolen ved fravær.

Legge til rette for profilskoler slik at vi får et mer mangfoldig tilbud.

430 Åpne for at elevene kan velge mer praktiske tilnærminger i fagene matematikk,
norsk og engelsk.

Kjære venner,

435 Vi vil skape en ungdomsskole preget av kunnskap, kvalitet og mestring som
holder på motivasjonen og som ser og utfordrer hver enkelt elev.

*

440 Det er ikke bare i skolen Høyre kan vise til gode resultater i regjering.

Vi sa vi skulle skape pasientens helsetjeneste, og det har vi gjort.

445 Vi har innført pakkeforløp. Fritt behandlingsvalg. Kuttet helsekøene.

Få ting er viktigere enn å slippe å vente på nødvendig behandling.

Slippe smerter. Usikkerhet. Fravær fra jobb.

450 Dere skal få møte Anne Bjertnæs. Mange av dere kjenner henne fra før, hun er
vår varaordfører på Gjøvik.

[FILM]

455 Pakkeforløp gir forutsigbarhet og bedre livskvalitet. Men vi har også kuttet
køene.

Før pandemien kom, hadde vi redusert ventetiden med to uker² i gjennomsnitt.

460

Gjennom pandemien har ventetiden for rusbehandling og psykisk helsevern for barn og unge fortsatt å gå ned. Det er bra og viktig.

465 Men for pasientene ellers har ventetiden økt.

For vanlig sykehusbehandling var ventetiden fire dager lenger i 2020 enn året før.

470 Den viktigste jobben fremover, blir å få ventetiden ned igjen.

Heldigvis vet vi hvordan det kan gjøres.

For vi har jo gjort det før.

475

Gode budsjetter for helseforetakene.

Fritt behandlingsvalg for pasientene, slik at de kan velge private tilbud på statens regning hvis det går fortere.

480

Fjerning av taket for hvor mange pasienter sykehusene hadde lov til å behandle, som var der da vi tok over i 2013.

Denne vellykkede oppskriften vil vi følge også videre.

485

Det å få nødvendig behandling i et privat sykehus skal ikke være forbeholdt de med god råd. Når samfunnet har avgjort at du trenger en behandling, er det viktigste at du får behandlingen raskt, ikke hvem som utfører den.

490 Kjære landsmøte,

I pasientens helsetjeneste er det pasienten selv som skal være sjef.

Fritt behandlingsvalg er aller viktigst om du er rusavhengig eller har psykiske problemer som for eksempel spiseforstyrrelse.

495

For disse pasientene er det avgjørende å finne et tilbud som treffer den enkelte.

500 Da vi innførte Fritt behandlingsvalg, valgte vi derfor å starte med behandling for rusavhengighet og psykisk helse. Helt i tråd med våre verdier.

I dag går fire av fem kroner i ordningen til disse pasientgruppene.

505 I Bergens Tidende kunne vi nylig lese om Ole Christopher Furuseth³. Første gang han var til behandling for rusavhengighet, var det moren hans som betalte. Etter 12 uker var det slutt på pengene. Kort tid etter var han tilbake i rusmisbruk.

510 I 2018 var han tilbake i behandling. Nå var klinikken med i Fritt behandlingsvalg og staten dekket kostnaden. I dag er han rusfri og jobber selv på Mestringshuset for å hjelpe nye pasienter.

515 Når gründeren bak rusklinikken blir spurt om hva som vil skje hvis Fritt behandlingsvalg blir avviklet, svarer han: «Å se på at foreldre måtte låne penger for å få lagt inn barna. Den følelsen håper jeg aldri å få oppleve igjen.»

Hvis Høyre får fortsette i regjeringen etter valget, vil vi utvide ordningen med fritt behandlingsvalg.

520

Vi ønsker flere aktører inn i ordningen.

Valgfriheten skal bli større.

525 Mangfoldet i tilbudet skal øke.

Flere skal få hjelp.

Vi setter pasienten først, ikke systemet.

530

Det er derfor vi kaller det pasientens helsetjeneste.

Regjeringen fikk dessverre ikke flertall for rusreformen.

Vi må likevel fortsette å forbedre rusomsorgen.

Sammen med Sveinung har jeg fremmet en rekke forslag om dette til programmet.

540

At Høyre skal love å:

‣ Fortsette arbeidet med pakkeforløp som en kvalitetsreform for rusbehandling.

545

‣ Etablere et eget tverrfaglig behandlingstilbud for unge.

‣ Bedre oppfølging av somatisk og psykisk helse innen Legemiddelassistert rehabilitering.

550

‣ Bedre tilpasset botilbud.

‣ Utvidelse av ordningen med individuell jobbstøtte slik at flere kommer i jobb.

Vi skal likevel ikke gi opp kampen for en reform hvor personer med rusproblemer møtes med hjelp og ikke straff.

555

Reformen vil komme. Det er et spørsmål om tid og modning. Når den kommer, vil den bli den viktigste sosiale reformen dette tiåret.

560

Og kjære landsmøte,

Også her skal Høyre være pådriver og ikke bremsekloss.

*

565

Inkludere, ikke ekskludere. Det er kjernen for Høyre.

Nå skal dere få møte Ida Marie Færestrand.

570

[FILM]

Inkludering er så viktig for Høyre fordi ingen av oss er vanlige. Vi er alle ulike. Med ulike utfordringer, egenskaper og talenter.

Vi har gjort mye for å inkludere flere.

Tallet på bostedsløse er nesten halvert siden 2012.

580 Barn som vokser opp i fattige familier har fått bedre mulighet til å gå i barnehage og SFO.

Flere fullfører og består videregående opplæring.

585 Gjennomføring av inkluderingsdugnaden.

Nå jobber vi med å gjøre idrett og frivillighet mer tilgjengelig gjennom det nye fritidskortet.

590 Alt dette er målrettet arbeid for å få flere inn i arbeidslivet og gi folk en sjanse til å stå på egne ben.

Pandemien har gjort det vanskeligere for ungdom som skal ha sin første arbeidserfaring.

595

Derfor har vi bevilget penger til flere sommerjobber.

Og kjære venner, arbeidslysten i vårt samfunn er høy.

600 I Aftenposten⁴ kunne vi nylig lese om Khadija Mohamoud fra Stovner. Hun hadde fått seg jobb i kassen på en butikk. Hun sa: «Det har endret så mye mer enn lommeboken min. Det har faktisk forandret livet mitt.»

605 Hassan Raza, også fra Stovner, hadde fått jobb på gård. Det kom som en overraskelse, men åpnet mange dører.

Som han sier: «Noen av mine venner er villig til å dra til Bærum med første tog klokken seks bare på grunn av jobb. Hvis du er villig til å dra til Bærum, så fortjener du en deltidsjobb.»

610

Det er jeg enig i.

La oss ikke skuffe arbeidslysten ungdom.

615

De som er permitterte på grunn av pandemien.

De som står uten jobb.

620 La oss få folk i arbeid igjen.

*

Kjære venner,

625

Norges utfordringer ligger klart foran oss.

Norge trenger flere arbeidsplasser i privat sektor.

630 Flere må kvalifiseres til de nye jobbene.

Vi må stanse utslippene, ikke utviklingen.

635 Flere må fullføre opplæringen i skolen og vi må satse mer på kunnskap, kvalitet og mestring i ungdomsskolen.

Helsekøene må kortes ned og pasientene må få større mulighet til å velge behandlingstilbud.

640 Vi har vist at vi kan nå de målene vi setter oss.

Vi har gjort mye.

Nå vil vi videre.

645

I over et år har vi lagt lokk på mye for å stanse smitte.

Hvis alt går som vi håper og tror, er store deler av befolkningen vaksinert innen høsten.

650

Da skal lokket løftes av.

Da skal vi få fart på Norge igjen.

655

Og er det ett parti som har en god politikk for å få fart på Norge, ja så er det Høyre.

Fordi vi tror på Norge.

660

På skaperkraften som bor i den enkelte og hva vi kan få til sammen.

¹ SSB tabell 12971

665

² Ventetidstall fra siste spontanflak

670 ³ <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/aPndR4/etter-et-helt-aar-i-rusbehandling-ville-ole-behandle-andre>

675 ⁴ <https://www.aftenposten.no/oslo/i/zgKzxK/tredoblet-arbeidsledighet-blant-unge-under-pandemien-tusenvis-har-soek>

680 **Kilde**
www.hoyre.no

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/vi-tror-pa-norge>

685

690